



Tauw

Quicksan natuur aanleg parallelweg voor ontsluiting Schansdijk in Kampen

6 december 2018



Verantwoording

Titel	Quicksan natuur aanleg parallelweg voor ontsluiting Schansdijk in Kampen
Opdrachtgever	Provincie Overijssel
Projectleider	Eric Versteeg
Auteur(s)	Rob Jansen
Tweede lezer	Vincent Wisgerhof
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Rob Jansen
Projectnummer	1268055
Aantal pagina's	18
Datum	6 december 2018
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 911
E info.deventer@tauw.com



Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Wetgeving	4
1.3	Te beschouwen onderdelen Wnb	4
1.4	Werkwijze	5
1.5	Kwaliteit	5
1.6	Uitgangspunten	5
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	8
3	Soortenbescherming	9
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	9
3.2	Vrijstellingen	9
3.3	Zorgplicht	10
3.4	Literatuuronderzoek	11
3.5	Effecten	11
3.5.1	Grondgebonden zoogdieren	11
3.5.2	Vleermuizen	12
3.5.3	Broedvogels	13
3.5.4	Amfibieën	14
3.5.5	Vissen	14
3.5.6	Libellen, vlinders en overige ongewervelden	14
3.5.7	Zorgplicht	15
4	Conclusies en aanbevelingen	15
5	Literatuur	17

Bijlage 1 Ontwerp parallelweg ontsluiting Schansdijk



1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van de provincie Overijssel heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de realisatie van een parallelweg ten noorden van de N307 voor de ontsluiting van de Schansdijk in Kampen. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend. In de rapportage worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing/vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking. Het beschermingsregime gaat uit van het "nee, tenzij-principe". Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Overijssel is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

De gebieds- en soortenbescherming zijn onderdelen van de Wnb waarop getoetst moet worden. Voor de bescherming van gebieden is toetsing aan Natura 2000-doelen van belang bij dit voornemen. Vanwege de ligging en aard van het project zijn effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten, met uitzondering van mogelijke negatieve effecten door stikstofdepositie tijdens de aanlegfase. In de gebruiksfase wordt geen extra stikstofdepositie verwacht omdat er in de gebruiksfase niet meer auto's rijden dan in de huidige situatie. Dit wordt niet verder in deze rapportage behandeld. Het advies is wel dit verder te onderzoeken.

Gebiedsbescherming wordt ook gewaarborgd onder de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro). Daarbinnen zijn in Overijssel alleen gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en weidevogelgebieden beschermd. Vanwege de ligging van het plangebied buiten het NNN is een toetsing daaraan niet nodig.

In de omgeving van het plangebied is agrarisch weidevogelbeheer van toepassing¹. Vanwege de ligging ten opzichte van deze gebieden, de tussenliggende elementen (wielercrossbaan, modelvliegclub en dergelijke) en de ligging van de parallelweg direct ten noorden van de N307 en naast de N50 wordt er geen effect verwacht op weidevogels door de parallelweg. De bescherming van houtopstanden is niet van belang, omdat er geen bomen worden gekapt.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook hoofdstuk 4)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van Tauw (www.tauw.nl/ecoviewer)
- Een oriënterend veldbezoek op 27 november 2018

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

1.5 Kwaliteit

Bij ecologische veldwerkzaamheden biedt Tauw garantie op de volledigheid van beschermde gebieden. Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn bij deze toetsing van toepassing op de beoogde ontwikkeling:

- De waterberging en watergangen naast de Van Doorneweg worden niet aangetast (op uitzondering van de te plaatsen duiker)

¹<http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel/v1?bookmark=8a9421434a04387e014a059d6ddf0002>
geraadpleegd op 5 december 2018

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

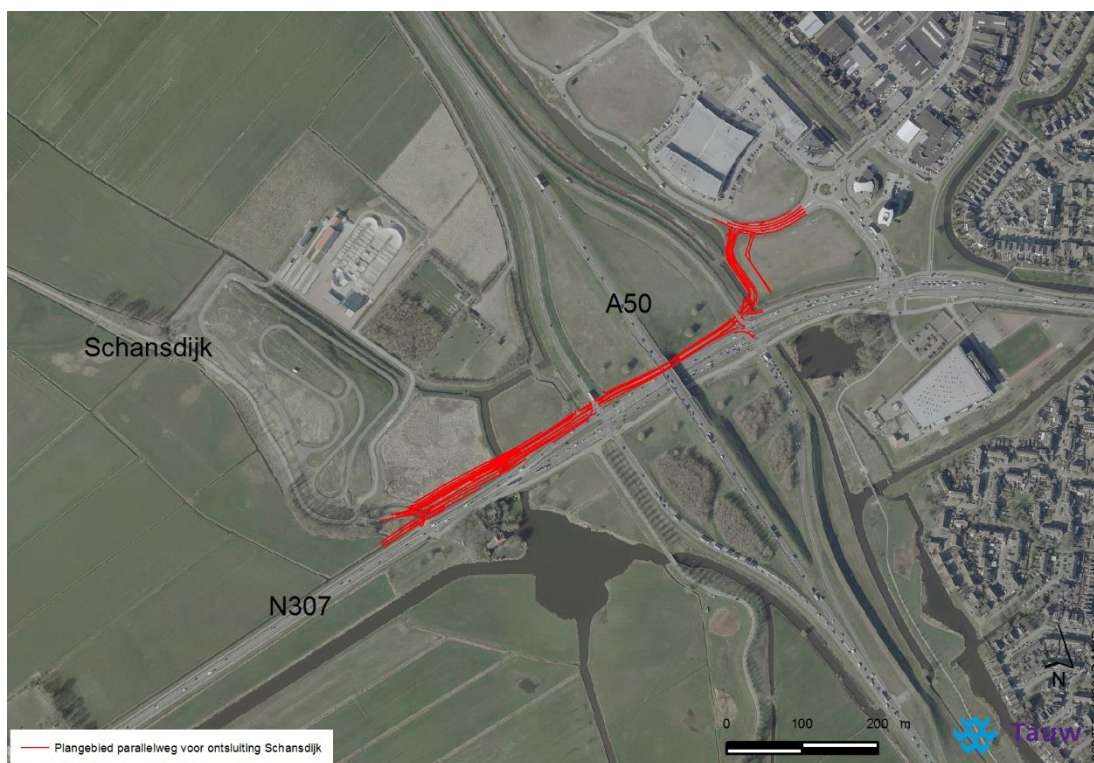
2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om het gebied tussen de Van Doorneweg en de Schansdijk, ten noorden van de N307 in het westelijke deel van Kampen. De ontsluiting van de Schansdijk via de parallelweg is met de Van Doorneweg op het industrieterrein bij de N50.

Figuur 2.2 geeft een sfeerimpressie van het gebied. Het plangebied bestaat uit grasland en bermen langs waterbergingen, watergangen en greppels. De meeste greppels in het plangebied zijn ondiep (10-20 centimeter water) en een 20-40 centimeter hoge sliblaag. De watergangen tussen de op- en afrit van de N50 waren kort voor het veldbezoek gebaggerd en de vegetatie verwijderd. Het doorzicht van al het water is redelijk goed.

De beoogde weg passeert (van oost naar west) de volgende landschaps- en/of infrastructurele elementen:

1. Van Doorneweg op het industrieterrein bij de N50. Dit deel van het industrieterrein wordt momenteel als grasland beheerd. Hier komt het tracé op grasland, buiten de bermen van de waterberging en watergang
2. De watergang naast de oprit van de N50 met harde, houten beschoeiing
3. Hierna loopt het tracé over het huidige fietspad met daarnaast een grassige berm, de N50 onderdoor tot aan de afrit van de N50
4. Hierna loopt het tracé verder westelijk over de berm met daarnaast een ondiepe greppel. Deze greppel wordt doorkruist
5. Hierna kruist het tracé een kanaal, op een deel dat niet beschoeid is
6. Daarna loopt het tracé over veld dat is de huidige situatie een drassig rietland is
7. Hierna sluit het aan op de bestaande weg Schansdijk



Figuur 2.1 Ligging van het plangebied



Figuur 2.2 Impressie van het plangebied, linksboven: locatie 1 en 2, rechtsboven: locatie 3, linksonder: locatie 5, rechtsonder: locatie 6 (zie paragraaf 2.1)

2.2 Beoogde ontwikkeling

Bijlage 1 geeft de beoogde ontwikkeling weer. Het gaat om een parallelweg vanaf de Van Doorneweg naar de Schansdijk, ten noorden van de N307, onder de N50 door. Deze weg is nodig voor de ontsluiting van de Schansdijk na verbreding van de N307 naar 2 x 2 rijbanen die gepland staat. Hierbij wordt een aansluiting gemaakt bij de Van Doorneweg, waarna de weg naast de waterberging en watergangen loopt. In deze waterpartijen wordt niet gegraven. Wel wordt een duiker in één van de watergangen aangebracht.

3 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of beschermde plant- en diersoorten door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

In de Wnb zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de vogelrichtlijn
- Dieren en planten: het gaat hier om alle inheemse dieren en planten. Ze zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: het gaat hier om de soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing, vergunning of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. De bepalingen zijn samengevat in tabel 3.1. De bepalingen voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie "Nationale soorten", zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Overijssel heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten "vrij te stellen" van de ontheffing/vergunningsplicht. Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

Verbodsbepaling	Vogels Vrl	Dieren Hrl/ Bonn/Bern	Planten Hrl/ Bonn/Bern	Dieren (‘nationaal’)	Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen / verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –Vrl- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

- Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming
- Oranje** verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet
- Rood** verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten:

- Achterwege gelaten worden, of
- Noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- Deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.



3.4 Literatuuronderzoek

In het plangebied komen op basis van verspreidingsgegevens en waarnemingen (zie paragraaf 1.4) mogelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voor (zie ook tabel 3.2): grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, amfibieën, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden.

Op basis van verspreidingsgegevens wordt er geen aanwezigheid verwacht van beschermde flora en reptielen in het plangebied en de directe omgeving (zie paragraaf 1.4). Deze soortgroepen worden om die reden niet verder behandeld in deze rapportage.

Tabel 3.2 Soorten in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Flora, reptielen	Niet van toepassing
Grondgebonden zoogdieren	Bever, das, otter, waterspitsmuis
Vleermuizen	Franjestaart, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis
Vogels	Algemene broedvogels
Vogels jaarrond beschermd	Buizerd, sperwer, ransuil
Amfibieën	Rugstreeppad
Vissen	Grote modderkruiper
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Grote weerschijnvlinder, rivierrombout, platte schijfhoren

3.5 Effecten

3.5.1 Grondgebonden zoogdieren

Het rietland ten oosten van de Schansdijk biedt geschikt habitat voor de waterspitsmuis (zie figuur 2.2, rechtsonder). Het water is helder met veel ruigte in de vorm van riet en een wat hoger dijkje dat geschikt is voor verblijfplaatsen. Mocht het water bevriezen in de winter, dan is geschikt leefgebied aanwezig in de vorm van het aangrenzende kanaal. Waarnemingen van de waterspitsmuis rondom Kampen zijn zeers schaars. Uitgebreid onderzoek in Zwolle en Kampen met inloopvallen leverde slechts enkele waterspitsmuizen op (Douma *et al.*, 2011). De dichtstbijzijnde locatie is in het NNN-gebied bij Kampen-Zuid circa drie kilometer ten zuidoosten van het plangebied. Op basis van de gevonden verspreiding van 1999 tot en met 2010 is het voorkomen van waterspitsmuis in het plangebied niet te verwachten. Of de locatie binnen het plangebied is onderzocht in dit onderzoek, is niet duidelijk. Deze onderzoeken zijn tussen de negen en 20 jaar oud en het plangebied wordt als potentieel leefgebied aangeduid (Douma *et al.*, 2011). De gevonden populatie ten zuidoosten van het plangebied kan als bronpopulatie dienen en met de tijd kan de waterspitsmuis via diverse watergangen het plangebied bereiken. Daarom kan het voorkomen van de waterspitsmuis in de rietlanden van het plangebied niet met zekerheid worden uitgesloten.

Het voornemen kan een negatief effect hebben door vernietiging van het leefgebied en het verstoren en/of doden van individuen. Het doen van nader onderzoek naar het voorkomen van de waterspitsmuis is noodzakelijk (Wnb, artikel 3.10).



Figuur 3.1 Potentieel leefgebied waterspitsmuis

Het voorkomen van bever en otter wordt uitgesloten vanwege de ongeschiktheid van het habitat in en nabij het plangebied. Het ontbreekt aan geschikt open water om te foerageren en goed ontwikkeld struweel daarlangs voor burchten. Daarnaast is er een grote mate van verstoring door wegen en fietspaden.

Het voorkomen van de das wordt ook op voorhand uitgesloten. Dit vanwege het ontbreken van vergraafbare wallen voor burchten en de grote mate van verstoring in het plangebied.

3.5.2 Vleermuizen

Ecologie van vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden ze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen functies binnen het leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen.

Verblijfplaatsen

Er is geen bebouwing aanwezig in of nabij het tracé waarin verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. De bomen naast het plangebied hebben geen holtes of ingescheurde / ingerotte delen die geschikt zijn voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen in of direct naast het plangebied worden daarom ook uitgesloten.



Foerageergebieden

De rietlanden kunnen belangrijk foerageergebied zijn voor vleermuizen. In de wijde omgeving is zeer beperkt opgaande beplanting en vegetatie aanwezig (veel weilanden), met name na de kap van het bosperceel ten plaatse van de huidige wielclub. De rietlanden bieden een goed habitat (natte en droge delen, hoogtevariatie) voor insecten, die weer voedsel voor vleermuizen zijn. Daarnaast ligt het rietland direct naast een kanaal, dat kan dienen als vliegroute. Dit kanaal kan door vleermuizen (met name watervleermuis en eventueel meervleermuis) gebruikt worden als vliegroute. De N307 vormt hierbij wel een barrière richting de waterplas en het uitwateringskanaal ten zuiden van de N307. De parallelweg kan een extra (en te grote) barrière vormen voor het functioneren van een eventuele vliegroute. Essentieel foerageergebied en een essentiële vliegroute kunnen niet op voorhand worden uitgesloten (Wnb, artikel 3.5).

3.5.3 Broedvogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. In de bomen langs het plangebied zijn geen nesten aangetroffen. Het voorkomen van en negatieve effecten op nestplaatsen van buizerd, sperwer of ransuil zijn daarom uitgesloten.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van deze soorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het oriënterende veldbezoek zijn geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen. In de watergangen kunnen soorten als meerkoet, wilde eend en waterhoen broeden. In de bomen en struweel kunnen algemene soorten zoals roodborst en heggemus broeden. In het rietland kunnen soorten als kleine karekiet broeden. Negatieve effecten op broedende vogels kunnen niet worden uitgesloten. De werkzaamheden voor de aanleg kan nesten en eieren van algemene broedvogels vernietigen en vogels verstoren en/of doden (Wnb, artikel 3.1).

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode februari t/m augustus (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Geadviseerd wordt buiten deze periode te werken of buiten deze periode geschikte habitats ongeschikt te maken voor broedvogels. Een controle op nesten van broedvogels daags voorafgaand aan de werkzaamheden is noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald.

3.5.4 Amfibieën

De rugstreeppad komt in Kampen ten oosten van de IJssel voor (IJsselmuiden) (NDFF, 2018). Van de soort zijn geen waarnemingen bekend in de omgeving van het plangebied aan dezelfde zijde van de IJssel. Het ontbreekt aan ondiepe waterpoelen die snel kunnen opwarmen. De greppels staan nu gedeeltelijk droog of met laag water, maar zal door vegetatie ongeschikt zijn in het voortplantingsseizoen van de rugstreeppad. Het voorkomen van en negatieve effecten op de rugstreeppad in het plangebied worden daarom uitgesloten.

3.5.5 Vissen

De grote modderkruiper is een soort van ondiepe en verlandde watergangen met vegetatie en een goed ontwikkelde modderlaag (Gerstmeier *et al.*, 2000; Ravon, 2018). De watergang ten noorden van de N307 die aansluit op het kanaal, is in de zomer begroeid met riet. Hier sluiten verlandde, ondiepe delen aan op diepere delen (winterhabitat). Ook de watergang ten westen hiervan (ten zuiden van het rietland) biedt geschikt leefgebied voor grote modderkruiper. De watergang ten oosten van de N50 is in theorie geschikt, maar bij onderzoek van Ecogroen is de soort niet aangetroffen (2006). Daarnaast wordt deze watergang niet aangetast door het voornemen.

Negatieve effecten op grote modderkruiper kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek naar het voorkomen van grote modderkruiper is noodzakelijk.



Figuur 3.1 Potentieel leefgebied grote modderkruiper binnen het plangebied

3.5.6 Libellen, vlinders en overige ongewervelden

Platte schijfhoren is een soort van helder en schone wateren met veel onderwatervegetatie (Anemoon, 2018). De watergangen in het plangebied staan grotendeels droog of met een zeer ondiepe laag water en de meeste zijn dit najaar geschoond. Ondanks het heldere water ontbreekt het aan veel waterplanten. In de rietlanden is veel schaduw van de rietplanten, waardoor deze naar verwachting niet veelvuldig groeien. Het voorkomen van platte schijfhoren in het plangebied wordt daarom uitgesloten.



Grote weerschijnvlinder is een soort van vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of bosjes in beekdalen (Vlinderstichting, 2018). Rivierrombout is een soort van rivieren en grote beken, met zandige of slibbige oevers (Vlinderstichting, 2018). Deze habitats ontbreken binnen het plangebied. Negatieve effecten op libellen, vlinders en overige ongewervelden door het voornemen zijn uitgesloten.

3.5.7 Zorgplicht

Omdat er in de watergangen die (gedeeltelijk) gedempt worden voor het plaatsen van duikers moet er rekening worden gehouden met algemene amfibieën en vissen. Dit door deze watergebonden werkzaamheden uit te voeren in de periode medio juli tot en met maart (na de voortplantingsperiode van amfibieën). Graafwerkzaamheden aan de bestaande watergang mogen niet in de periode dat de watertemperatuur onder de 4 of boven de 25 graden Celsius komt. Dit omdat vissen en amfibieën dan lethargisch worden en niet kunnen vluchten. Door van één uiteinde naar de andere te werken kunnen eventueel aanwezige amfibieën vluchten.

4 Conclusies en aanbevelingen

Aanleiding en doel

In opdracht van provincie Overijssel heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor de realisatie van een parallelweg aan de N307 voor de ontsluiting van de Schansdijk in Kampen. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

Het is van belang te toetsen aan het onderdeel soortbescherming. Het toetsen aan beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) en houtopstanden is niet nodig vanwege de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de werkzaamheden en het ontbreken van bomen in het plangebied. Dit met uitzondering van een toetsing aan Natura 2000-gebieden in relatie tot stikstofdepositie. Het advies is om dit te laten onderzoeken voor de aanlegfase.

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb? Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig?

Het plan heeft mogelijk negatieve effecten op de waterspitsmuis, essentieel foerageergebied en een vliegroute van vleermuizen, algemene broedvogels en de grote modderkruiper.

Voor algemene broedvogels wordt aanbevolen te werken van september tot en met januari, dus buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is dan moeten maatregelen worden genomen. Een mogelijke maatregel is het buiten het broedseizoen ongeschikt maken van het plangebied en de directe omgeving voor algemene broedvogels.



Te allen tijden is het noodzakelijk een broedvogelcontrole te laten uitvoeren voor start van de werkzaamheden of voor het ongeschikt maken van het plangebied voor broedvogels.

Het is noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren naar de functie die het plangebied voor deze soorten vervult. Afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek is het nemen van maatregelen en het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

Het is noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren naar waterspitsmuis, vleermuizen en grote modderkruiper. Dit onderzoek is gebonden aan geschikte inventarisatieperiodes en protocollen.

Voor het onderzoeken van essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes van vleermuizen zijn twee veldbezoeken nodig tussen 15 april en 15 september, waarvan één bezoek in de periode 1 juni tot en met 15 juli. Tussen de bezoeken moet acht weken tijd zitten. Elk bezoek duurt circa drie uur.

Voor waterspitsmuis en grote modderkruiper kan onderzoek gedaan worden met behulp van eDNA. Hierbij worden monsters genomen die geanalyseerd worden op het DNA van waterspitsmuis en grote modderkruiper. Omdat de dieren eDNA achterlaten in het water en op het land via slijm, haren en uitwerpselen kan onderzocht worden of de dieren in het plangebied leven. De beste tijd voor onderzoek is vanaf april tot en met september, wanneer de concentraties van waterspitsmuis het hoogste zijn (door de aanwas van jongen). Voor waterspitsmuis moeten meerdere monsters genomen worden, in het water en op het land. Voor grote modderkruiper zijn dit alleen watermonsters in geschikt habitat (in de periode april – september is dat in ondiepe, verlandde en slikkige watergangen). De analyses van het eDNA duren enkele weken. Daarnaast wordt er na het nemen van de monsters geschept naar grote modderkruiper.

In tabel 4.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing aan de soortenbescherming.

Tabel 4.1 Conclusies toetsing soorten- en gebiedsbescherming

Soortenbescherming	Effecten	Vervolgstappen
Flora, vogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, reptielen, vlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen overtreding artikel 3.1, 3.5 of 3.10	Niet van toepassing
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk overtreding artikel 3.10	Vervolgonderzoek waterspitsmuis met behulp van eDNA
Vleermuizen	Mogelijk overtreding artikel 3.5	Vervolgonderzoek foerageergebied en vliegroute vleermuizen (zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis)

Soortenbescherming	Effecten	Vervolgstappen
Vogels	Geen overtreding artikel 3.1, mits maatregelen	Werken buiten het broedseizoen, dus werken van september tot en met januari. Indien niet mogelijk: maatregelen nemen
Vissen	Mogelijk overtreding artikel 3.10	In alle gevallen: broedvogelcontrole uitvoeren Vervolgonderzoek grote modderkuiper met behulp van eDNA

5 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten soorten.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Douma, M., C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. De Zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Ecogroen, 2006. Quickscan ecologisch onderzoek bedrijventerrein Melmerpark, Kampen, d.d. 12 december 2006.

Gerstmeier, R., Romig, T., & Heukels, P. (2000). *Zoetwatervissen van Europa*. Tirion Natuur.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.



Provincie Overijssel, 2016. Verordening Wet natuurbescherming. PRB, publicatienr. 7082.

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

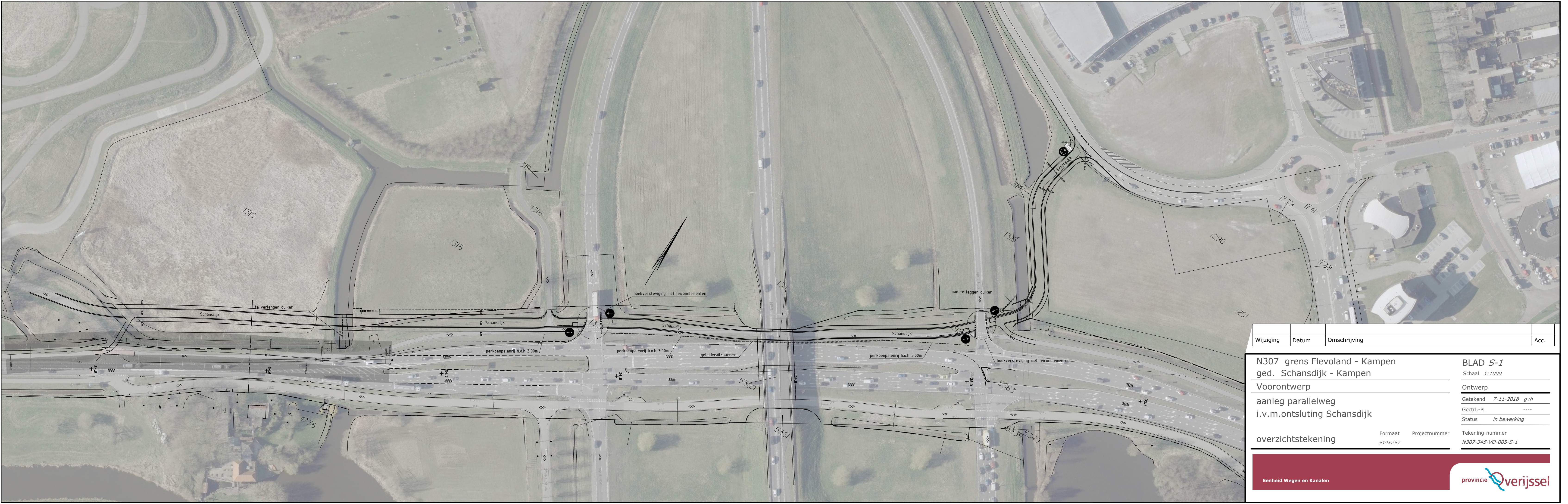
www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl



Bijlage 1

Ontwerp parallelweg ontsluiting Schansdijk



Wijziging	Datum	Omschrijving	Acc.

N307 grens Flevoland - Kampen ged. Schansdijk - Kampen		BLAD <i>S-1</i> Schaal 1:1000	
Voorontwerp		Ontwerp	
aanleg parallelweg i.v.m.ontsluting Schansdijk		Getekend 7-11-2018 gvh	
		Gectrl.-PL ----	
		Status in bewerking	
overzichtstekening		Formaat 914x297	Projectnummer Tekening-nummer N307-345-VO-005-S-1